

Obsah

Úvod	9
ČÁST I Hebrejská pozadí	15
1 Starý zákon	17
1.1 První nadpřirozený satan v hebrejské Bibli: anděl Jahveho a mluvící osel	17
1.2 Syn Elohima jako satan: pokušitel a špeh knihy Jób	22
1.3 Nebeský satan jako žalobce: soud nad Jošuou, veleknězem v knize Zacharjáš	23
1.4 Revize a překlady: Satan a satani, ĎÁBEL a ďáblové	26
2 Apokryfní literatura a svitky od Mrtvého moře	29
2.1 Hříchy lidské a hříchy andělů: Genesis 1–11 a <i>Knih</i> a <i>Henochova</i>	29
2.2 Mastema/Satan a duchové obrů jako trestající: <i>Knih</i> a <i>jubileí</i>	31
2.3 Soubor dualismů u Mrtvého moře: Beliál, princip Temnoty, paní Hloupost, ale žádný Satan	35
ČÁST II Nový zákon: Satan nabývá vážnosti	43
3 Svätý Pavel, první křesťanský pisatel	45
3.1 List Tesalonickým, První list Korintským: Satan jako pokušitel a vykonavatel trestu – a napravovatel	45
3.2 Druhý list Korintským a list Římanům: pseudoanděl Světla, hodný rozdcení	49
3.3 Další zlovolné postavy: Beliár, bůh tohoto světa, Živly a Síly	52
3.4 Sv. Pavel a Moudrost Šalomounova: o Adamovi, Evě, Hadovi a příchodu Smrti	55
4 Čtyři evangelia	62
4.1 Satan v Markovi, nejstarším evangeliu: zkouší Ježíše a klade mu překážky	62
4.2 Satan a Ježíš v rozhovoru: Matoušovo drama pokušení o třech dějstvích	65

4.3	Lukášovy dvě knihy (třetí evangelium a Skutky apoštolské): Satanovo pověření a jeho předpovídaný pád „jako blesk“	70
4.4	Satan podle Jana: vrah a lhář, Archón tohoto světa	79
5	Pozdější epištoly	84
5.1	Pseudo-Pavel I: První a Druhý list Timoteovi, Druhý list Tesalonickým: Satan a/či ĎÁBEL	84
5.2	Pseudo-Pavel II: List Koloským a List Efezským: nebeské Síly a ĎÁBEL.	88
5.3	List Židům a List Judům: ĎÁBEL jako anděl Smrti, jenž si zasluhuje respekt	92
5.4	Exkurz: ne-ďábelský pád andělů v Listu Judově a Druhém listu Petrově	95
5.5	Ekumenické listy: První list Petrův a List Jakubův: ĎÁBEL jako lev, ĎÁBEL jako zbabělec	97
6	Apokalypsa Jana Teologa	102
6.1	Satan a andělé sedmi církví.	102
6.2	Drak-Satan-ĎÁBEL a jeho ohlašované svržení z nebes.	106
6.3	Jiný Jan, jiný pohled: ĎÁBEL a antikrist v listech Jana Presbytera.	113
6.4	Exkurz: Ježíš jako dobrý Lucifer v knize Zjevení Janovo a Druhém listě Petrově.	116
7	Skládáme Nový zákon: složený portrét Satana v kanonickém pořadí	120
7.1	Evangelia a Skutky apoštolské.	120
7.2	Pavlovy listy	121
7.3	Další epištoly a Zjevení Janovo	122
ČÁST III	Satan a Adam	125
8	Satanův původní hřích: způsobení pádu Adama	127
8.1	Rané pobiblické vysvětlení: Satan padl kvůli Adamovi, Adam padl kvůli Satanovi	127
8.2	Satanova žárlivost v <i>Životě Adama a Evy</i>	131
8.3	Dějiny Iblise v Koránu.	133
ČÁST IV	Vzestup padlého Lucifera	135
9	Lucifer a nový životopis Satana	137
9.1	Satan jako rebel Lucifer, dávno před Adamem: využití 14. kapitoly Izajáše Origenem z Alexandrie	137

9.2	Nactiutrháčný nový životopis Satana: nové čtení Bible s Luciferem jako Božím nepřítelem.	142
9.3	Satan a jeho andělé jako pohanští bohové: zřeknutí se ĎÁBLA a jeho pomp	148
10	Satan a lidské pokolení	152
10.1	Lidstvo ztročeno Satanem – a vykoupeno (získáno zpět!) Kristem . . .	152
10.2	Satan a svatí: kladná postava, obětní beránek, neodbytný narušitel, ztroskotanec	154
10.3	Satanův poslední úkol: pekelný dozorce a vykonavatel trestu (právě teď!) na zavržených duších	161
11	Teoretizace Satana	169
11.1	Satan jako pouhý duch: syntéza Tomáše Akvinského	169
11.2	Satan a magičtí pachatelé: ďábelské pojetí čarodějnictví.	173
12	Satan v literatuře a umění	184
12.1	Literární a dramatické podání Satana: Dante, Milton a další	184
12.2	Satan ve výtvarném umění: děsivé i kultivované	192
ČÁST V	Satan v novodobém světě	211
13	Pokušení a posedlost	213
13.1	Satan jako vždy přítomný neviditelný pokušitel: „ Ďábel mě k tomu přinutil! “	213
13.2	Patetické zázraky: fenomén ďábelské posedlosti	216
14	Pochybnosti a potvrzení	219
6.1	Satan zasazen do kontextu a demytologizován: reformovaný reformátor Fridrich Schleiermacher podrobuje Bibli podrobnému zkoumání	219
6.2	Mnoho novodobých životů Satana	223
	Shrnutí a závěr	229
	Rejstřík	233
	Obsah	243
	Seznam ilustrací	247
	Zkratky	249